

dels door
te wint,
nte slotte
anzelf.
sstanden
van elken
at hij dit
a mede af
gt, stuit,
eente, die
durft ze
n harden
met een
e worden
de echte
gezwollen
doordrin-
komt ge
r het oor,
zoekt, en
der zonde
an.
nog weinig
en er zich
aken, hoe
dund aan
n, dat den
er wel een
r wilde.
thoudend-
en ver-
skomst, en
antrouwen
leunen op
En alleen
een open
stichting
en sichten
bet-
en haast,
rbeids van
lotte er in
ken uit de
en in God.
het schra-
uitwerken,
den, en dan
werk zien,
t, dan egt,
n tegen de
verlede het
adjen. De
a door het
duur, dat
e methode
hiermede,
et zoo maar
e nadenken
a moet tot
e vroeg uit
e gemeente
n ook niet
et dat zijn
den in den
daarom niet
ege te laten
esluiten tot
k, dat hij
uitwerking
n een uitge-
ing op de
zijn wel bij
kosten geen
ten mond,
en dan ook
t met zulk
ten of met
ven samen-
ald en recht
vordert.
willen wor-
n, alsof de
s door zulk
bepalen.
rin het ge-
de persoon
ten bleef.
enmaal ook
maar recht
nu in zijn
emoedswor-
voorkomen,
zeet is, om
a gang van
os gedurig
der Hellige
eek buiten-
vervulde, en
gemeente te
het onna-
e van zijn
le, om, ge-
in program
erken. Dat
zija eigen
nu de Heere
woord op het
woord een
en, of hem
oor zijn ge-
verspilling
al alles op
ten in een
moedsleven
lagelijksche
elst, welke
n bijbleef,
ens in hem
tot spreken
st, zoo hij
rusten laat,
d des Zon-
it.
m zeer bij-
ald, zoodat
t, wat zou
at dieper en
neente het
in velerlei,
n God leeft,
nschap des
ens ontwa-

ren, hoe God voor hem kiest, en hem zelf van keuze ontslaat.
Alleen, men make dit niet tot regel. Zulk een leiding des gemoeds is er volstrekt niet altijd. En als die er niet is, mag niet weer de gril of de inval binnenstrijpen, maar moet met beleid en overleg te werk worden gegaan, en herneemt het programma, dat hij bezig is in de gemeente af te werken, zijn recht.
Nog op een derde iets moet gewezen worden.
Niet alleen in het leven van den prediker, maar ook in het leven om hem heen, kan onderwijzing liggen van wat hij voor de gemeente behandelend zal.
Die aanleiding kan in de gemeente zelve geboren zijn, door een geruchtmakende gebeurtenis die voorviel, of door een oorzak van smart of vreugde, die de gemeente die week vervulde. Ook kan zulk een aanwijzing bestaan in een gebeurtenis op burgerlijk gebied in de plaats zijner woning, of in het vaderland, of zelfs in landen buiten ons eigen erfdeel. Zelfs de wisselingen in de natuur spreken hier mede.
Nu eenvoudig te doen, alsof men van dit alles niets merkte, niets atwist, en er ganschelijk niet mee rekende, is tegen den aard van ons menschelek leven. We weten dat ook dit „medeleven” soms overdreven is, en dat er predikers geweest zijn, die, om maar interessant te zijn, er op den predikstoel alles bij haalden, wat er maar bij te brengen was. Dit nu is der kerke van Christus onwaardig. De prediking van het Evangelie mag niet verlopen in nieuwigheidsbejaag. Maar als werkelijk de gemeente samenkomt zó, dat ze den indruk van zulk een gebeurtenis niet van zich kan zetten, dan zou het toch evenzeer tegen den aard van ons menschelek leven strijden, als de prediker zich aanstelde, alsof hij het menschelek leven in zijn gemeente niet meeleefde, en niet verstond.
Als regel blijven we daarom stellen, dat altoos afkeuring verdient een keuze van den tekst, die door niets gemotiveerd is, en op puren inval afgaat, en dat veelvuldig nadenken en beleid de keuze van den tekst in dien zin beheerschen moet, dat niet de apotheker op den tast af een pot of flesch uit zijn apothekerie grijpt, om er zijn patiënt iets uit toe te dienen, maar dat de prediker als de geneesheer te werk ga, die de oorzaak der krankheid opspoort, en in geregelde, langzame medicatie, zijn recepten zoo inricht, als de aard der ontdekte krankheid eischt.
Maar daarnaast blijve steeds speelruimte voor de keuze van zulk een tekst, als de prediker gevoelt, dat in den loop der week hem in eigen leven, door lezing of studie meer bijzonder op het hart is gebonden, en evenzoo voor zulk een anderen tekst, als door bijzondere voorvallen of gebeurtenissen in het kerkelijk of burgerlijk leven gemotiveerd is.
Nog steeds.
In de *Bazuin* worden enkele citaten uit onzen jaargang van 1893 afgedrukt, ten bewoete, dat wij voor het behoud van tweelei inrichting voor opleiding gepleit hebben.
We volstaan met op te merken, dat toe dit nog evenzoo doen.
De hierachter voorkomende advertentie rakende de Evangelisatie in de classis Heerenveen, betreft een ernstig belang. In dien hoek van het land moet een tweede Heidendom door het Evangelie overwonnen worden. Gaarne stellen we ons beschikbaar, om gelden voor dit goede doel in ontvangst te nemen.
Recensien.
Gedachten der Oud-Gereformeerde kerk in het Graafschap Bentheim en het Vorstendom Ost-Friesland, door J. Schoemaker, predikant te Lutter. Uitgave van A. Kropfeld, Hardenberg.
Na een kort overzicht van den staat en de geschiedenis der Gereformeerde kerk in het graafschap Bentheim van de 16e eeuw tot de scheiding omstreeks 1837, is in dit werkje beschreven hoe door scheiding de Oud-Gereformeerde kerk in *Bentheim* en *Ost-Friesland* is tot stand gekomen, waarbij blijkt, hoe hare stichting eenzijdig door het verval in leer en lichte in de Geref. kerk, anderzijds door geestelijke opwekking en door den gezegenden arbeid van oecenen, die er in het graafschap altoos veel geweest zijn, is voorbereid en bevorderd.
Men vindt hier voorts een verhaal van de vervolgelingen, die in deze kerken om der waarheid wille geleden zijn, en van den strijd voor vrijheid van godsdienst, waarbij de gezegende arbeid van Dr. J. Davinck en anderen in herinnering gebracht wordt, en ook uitkomt, dat de scheiding in Bentheim met die in Nederland altoos in nauw verband gestaan heeft. Ten slotte wordt een woord gewijd aan de nagedachtenis van Dr. J. B. Sundag en H. H. Schoemaker, geestelijke vaders van de scheiding in 't graafschap. Het boekje is zeker voor de rechte kennis van de geschiedenis dezer kerken veel waard, wijl de auteur van onderscheidene actestukken en andere authentieke bronnen heeft kunnen gebruik maken. Jammer, dat het door vele germanismen en taalfouten ontsierd wordt.
Talmage's Preken voor onzen tijd. Het onverderfelijke boek. Jeremia 36: 23. W. H. Zurich Doornik.
Eene uittunende Nederlandse vertaling eener beziende prediker met groote beslistheid opkomt voor het gezag van heel de Heilige Schrift als het Woord van God. Er is zeker ook in Nederland nog een groote kring van menschen, waarin deze geheel eigenaardige en met gloed geschreven preken tegen den invloed

van het ongelooft en den geest dezer eeuw uitnemend dienst kunnen doen.
Hartelijk bevelen wij daarom *Talmage's preken* aan. De prijs is zeer gering.
Laten velen, ook uit de Geref. kringen, deze uitgave steunen, opdat zij niet met den zesden jaargang, die nu begint, moet gestaakt worden.
De „*Chineesche kwestie*” van Henri Borel besproken door Dr. J. R. Callenbach. Met een bijlage. Nijkerk. G. F. Callenbach.
De heer Borel had in *De Gids* een artikel geschreven over de *Chineesche kwestie*, waarin hij, evenals tal van couranten, vooral Duitse, de oorzaak van de Chineesche moeilijkheden zoekt bij de zendelingen. Dr. Callenbach schreef daar een artikel tegen, maar *De Gids* wilde het niet opnemen. Daarom wordt het nu als brochure uitgegeven.
De schrijver neemt niet elk zendeling en niet elk optreden der zendelingen voor zijne rekening. Niettemin is zijn geschrift een warm pleidooi ten gunste der zending in 't algemeen. Ook moet de heer Borel wegens zijne zeer oppervlakkige waarneming en niet-onderscheiden tusschen de Roomsche en Protestantsche zending menige veer laten. Principieel wordt Borel's antipathie tegen den arbeid der Christelijke zending uit diens „Oostersche mystiek”, en weering tegen het kruis van Christus verklaard.
Bij de vrienden der zending zal Dr. Callenbach's brochure een goed onthaal vinden, en zij heeft daar recht op.
Overzicht van het Nederlandsch armwezen door Jhr. Mr. H. Smitsma.
Uitgegeven te Haarlem door H. D. Tjenk Willink & Zoon.
Dit werk is een vertaling van een monographie, een vorig jaar door Jhr. Smitsma geschreven onder den titel, „*L'Assistance publique et la Charité privée dans les Pays-Bas*.”
Toch is het niet louter een vertaling daarvan. Er is bovendien in opgenomen een hoofdstuk over *Wetenschappelijke en statistische gedeelte* is bijgewerkt kunnen worden tot 1898.
De schrijver wil het niet als een volledig, maar als een beknopt overzicht van de geschiedenis, de wetgeving en den huidige stand van het armwezen ten onzent beschouwd hebben.
Ook heeft hij zich heel het werk door binnen deze grenzen weten te houden, wat hem zeker, bij den rijken schat van kennis, dien hij blijkt op dit terrein te bezitten, meer dan eens zelfbeheersching gekost heeft.
Men vindt in deze studie vooreerst een zeer kort, maar helder overzicht over de armzorg van de vestiging van het Christendom af tot aan de in 1854 in Nederland aangenomen en in 1870 gewijzigde armenwet.
Vervolgens een uiteenzetting van het beoelend hier wet en van de resultaten, die haar naleving heeft opgeleverd, waarbij o. a. uitkomt, dat van de 14 miljoen gulden, die gedurende 1898 voor de armen in Nederland werden uitgegeven, 44.1 pCt. door de burgerlijke armbesturen, 41.7 pCt. door de kerkelijke en 14.3 pCt. door bijzondere instellingen opgebracht werd.
Voorts een beschrijving van de wijze, waarop de burgerlijke armbesturen, de kerkelijke en bijzondere instellingen in het verzorgen der armen te werk gaan, en belangrijke opgaven in zake de zorg voor oude lieden en gebrekkigen, wezen en verwaarloosde kinderen.
Dan een hoofdstuk over *ziekenzorg*, waaronder de arbeid voor behoeftige kraamvrouwen, krankzinnigen, idioten, doofstommen, drankzuchtigen en anderen is opgenomen en een slot hoofdstuk over de *weekwerkzaamheden*.
Voor een billijke beoordeeling blijve men inachtig, wat de schrijver met nadruk zegt, dat hij niet meer dan een inleiding op dit onderwerp heeft willen leveren.
Niettemin zal deze studie voor velen heel wat licht over dit uitgestrekte terrein verspreiden en zal zij zeker tot diepgaander en breedvoeriger studies over details punten prikkelen.
Ook zal niemand, die in deze quaesties mede zal willen spreken, haar onglezen mogen laten, en zoo mag de schrijver zich verzekerd houden, dat zijn arbeid goede vruchten zal afwerpen.
WJNINGA.

Nit de Pers.

Dr. Honig zond aan de *Bazuin* een tweeden brief aan Br. Wielenga in, dien wij ook onzen lezers willen voorleggen:
Hoogeracht Professor.
Alvorens ik den draad van mijn betoog weer opneem, waar ik dien de vorige maal afbrak, veroorloof ik mij eene enkele opmerking. Natuurlijk zonder ook maar één oogblik de bedoeling te hebben U te kwetsen, zij het mij toch met alle bescheidenheid gegund op te merken, dat het mij niet heel duidelijk is, hoe veel invloed uwe vrees voor een „scholasticistische” richting geoefend heeft op den raad, dat de kerken alle verband met de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit zouden verbreken. Want tegenover een verklaring in het nummer van 15 Februari j.l. — de door ons gevreesde en bestredene „Maccoviansche richting” met haar door Scholasticisme is dan ook slechts een bijkomende kwestie, zij het dan ook in den samenhang der toestanden van geen klein gewicht! — staan uitspraken (nummer van 21 Dec. 1900) als deze: „Ik zie gevaar voor de kerken... zoowel uit een formeel als uit een materieel oogpunt, hoewel dat laatste thans voor mij den doorslag heeft gegeven...” want bij dit berwaar uit een formeel oogpunt, komt nu hoe langer hoe meer bij mij een materieel, een zakelijk berwaar, een berwaar, dat voor mij in dezen de deur dicht doet en mij dan ook ten slotte heeft gedrongen ten door de broederen betrouwen rand?... „die opkomende richting naar Maccovianschen loers spel m. i. gevaar voor de kerken en dat dringt mij tot spreken en voor de vrijheid, het recht en de belangen der kerken inzake de „Opleiding.” Waar nu deze laatste uitspraken zoo stellig zijn — daar meende ik de vorige week te mogen schrijven, dat uw vrees voor de „scholasticistische richting” den sterkeren invloed op uw door mij zoo diep betrouwen raad heeft geoefend.
Maar laat ik nu mijn schrijven weer vervolgen. Handelende over het profschrijft van Dr. A. Kuyper jr. zegt U: „Van alle zijden is die dissertatie met grooten lof ontvangen (om haar wetenschappelijke karakter verdienende ze dat ook) terwijl bij haar niemand in die kringen mijne bezwaren deelde, maar ze ook niet heeft bestreden. Ik mag niet dus wel aannemen, leittende ook op andere verschijnselen, dat dit geschrift in die kringen de kerk aanwijst op dogmatisch gebied ook aan de Theol. Faculteit.” Tegen deze zinnende heb ik, waarbij niet uit kleingecijferde vtrucht, zeer ernstige bezwaren. Al aanstonds is minder juist uwe opmerking, dat „niemand in die kringen uwe bezwaren deelde.” Ziet, wanneer U daarmede bedoelt, dat niemand in de kringen der Vrije Universiteit uit het verspreiden van deze dissertatie heeft afgeleid, dat de zoon in beginsel verschilde van

den vader — dan hebt U daarmede volkomen gelijk. Maar dat allen, die nauw aan de Vrije Universiteit verbonden zijn, vroeger geen enkele bedenking hadden tegen sommige uitspraken in dat versleisn belangrijke profschrijft is minder juist. Levensdag herinner ik 't mij, hoe op den avond van den dag der promotie niemand minder dan Professor Rutgers het noodig vond met eenigen nadruk uit te spreken in een kring van ongeveer twintig personen, dat hij met sommige opmerkingen in het profschrijft zich niet kon verenigen en dat hij dit ook reeds vroeger aan den doctorandus had gezegd. Natuurlijk onthield hij daarom ook zijn lof niet aan het mede door U om zijn wetenschappelijk karakter geprezen stuk, maar dit verandert toch niets aan de omstandigheid, dat aanstonds in den kring der Universiteit bedenkingen zijn geopperd. Dat nu die bedenkingen, welke natuurlijk alle Hoogleraren en door mannen als de Cuatoren van Schelven en Brummelkamp werden gedeeld, niet zijn gepubliceerd, is allersn begrijpelijk. Prof. Rutgers zag met zijn scherpzind oog zeer goed in, dat aan den eersten arbeid van een jong man niet hetzelfde gewicht mag worden toegekend als aan dat van iemand, die van rijper leeftijd en ervaring is; en ten ze begreep Prof. Rutgers ook wel, dat de jonge doctor, die een enthousiasme is, zelf later deze uitdrukkingen wel zou terugnemen. Met verschooning treedt men immers tegemoet degenen, die hunne eerste schreden zetten op den weg der studie, vooral wanneer zij van bewaandheid, van warm gevoel en van geestdrift blijken geven.
Edoch, nog veel meer bedenking heb ik tegen uwe conclusie, dat dit profschrijft in den kring der Vrije Universiteit een hoogst bedenkelijken koers zou aanwijzen op dogmatisch gebied. Zie ik wel, dan komt U zelfs met den uitspraak in strijd met u zelve. U verklaart het volste vertrouwen te hebben in de Professoren Kuyper en Rutgers, ja in alle Hoogleraren aan de Vrije Universiteit verbonden — ook nu „Maccovius” verschenen is. Maar als nu wezenlijk dit toch zulk een gevaarlijke strekking heeft en als metterdaad de Theologische Faculteit aan Dr. A. Kuyper jr. heeft toegestaan dezen gevaarlijken koers aan te prijzen — dan zou daarmede noodwendig voortvloeien, dat ook de Hoogleraren der Theologische faculteit zelf het vertrouwen niet langer verdienen. Of wie vertrouwt nog langer iemand, die toestaat, dat een ander in den verkeerden weg wijst? Van tweeën een: of dit profschrijft wijst niet aan (altoos aangenomen, dat de strekking van het profschrijft gevaarlijk is) de richting, waarna de Theologische Faculteit de dogmatische ontwikkeling wenschte geleid te zien, en dan blijven de Hoogleraren het vertrouwen waardig, of dit profschrijft wijst wel de nieuwe paden aan, maar dan heeft ook de Theologische Faculteit het vertrouwen verbeurd.
Maar er is meer. Stel eens, dat de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit het noodig vond aan te geven, dat de dogmatische ontwikkeling in de door u bedoelde richting werd geleid, zou zij dit dan aan een jeugdig doctor overlaten, of zou zij zelve het woord openemen? Immers het laatste.
Aan geringe schatting van dit profschrijft wensch ik mij niet schuldig te maken, — maar daarin nu te zien een optreden namens de geheele Theologische Faculteit, dat is daaraan toch een betekenende toekennen, welke er niet aan mag worden toegeschreven.
Neen, verantwoordelijk staat voor dit geschrift eenig en alleen de schrijver, en de Theologische Faculteit is hierin slechts voor zoverre betrokken, dat zij door het verleenen van den doctorandus graad uitsprak, dat al had zij bedenkingen tegen enkele opmerkingen, toeh de doorgeaande strekking van het boek in overeenstemming was met onze Gereformeerde belijdenisschriften.
En evenmin als Dr. A. Kuyper jr. de woordvoerder was van de Faculteit, evenmin was hij dat van de oud-leerlingen of leerlingen der Vrije Universiteit. Een dergelijk mandaat is hem door niemand gegeven. Trouwens, wanneer de discipelen van de Vrije Universiteit op den kansel koud, dorre en scholasticistische vertoogen gingen leveren — dan zouden zij waarlijk geheel breken met hunne leermeesters, die zoo gaarne en zoo herhaaldelijk uitspraken: de beste theologen en de beste leden der gemeenten zijn zij, die rijke, grondige kennis aan innige en teere Godsvrucht huwen. Waarlijk niet Maccovius, maar Calvin en Voetius — zij zijn ons ten voorbeeld gesteld!
Maar streef het nu hiertoe, ook eens de aandacht voor Maccovius te vragen en te wijzen op zijne verdienste? Was het nu waarlijk zo schrikkelijk zijne biografie te bezorgen? Was nu werkelijk de strekking van dit profschrijft zoo gevaarlijk? Moest er uit worden afgeleid, dat althans Dr. A. Kuyper in Maccovius 't model zag?
Hierover de volgende maal. Omvang nu met de betuiging mijner hoogachting mijn hartelijke groete.
Uw den. dr. en br.,
A. G. HONIG.

Zest, 4 Maart 1901.

WJNINGA.

Het verblijdt ons, dat Dr. Honig het woord voert op zoo teedere, broederlijke wijze, en dat te meer, waar de laatste weken juist dat broederlijke, indien niet zelfs het riddelijke in den polemischen toon, maar al te vaak werd gemist.
De zaak zelve eischt geen nadere toelichting. Het spreekt vanzelf, dat een Faculteit niet aansprakelijk is voor den inhoud eener dissertatie, dan in zoverre, dat ze een wetenschappelijk karakter moet dragen en confessioneel niet tegen de beginselen, waarop de Faculteit rust, in moet gaan.
Nu echter Dr. H. zels mededeelde wat door Dr. Rutgers in een toast is gezegd, wenschen we nog beter materiaal aan te dragen, en het volgende mede te deelen.
Vóór heel deze polemiek over Maccovius begon, is schriftelijk door Dr. A. Kuyper van Amsterdam ter kennis van Br. Wielenga gebracht, dat hij zijn ambtgenooten, wel verre van de te sterke verheffing van de Scholasticatie goed te keuren, reeds bij de beoordeeling der bedoelde dissertatie, eer zij verdedigd werd, duidelijk hadden te verstaan gegeven, dat begrijpelijke, maar toch te sterke ingegenomenheid met zijn held, den doctorandus verleid had, te eenzijdig op Maccovius alle licht, en op Lubbertus alle schaduw te doen vallen. In universitaire kringen komt zoo iets telkens voor. Men weet daar, dat vrije, degelijke studie bij jonge mannen alleen opkomt, als men hem, die pas begint, de vleugels laat uitslaan, en dat dit niet het minste kwaad doet, en straks zichzelf corrigeert, mits men maar als faculteit waarschuwt, gelijk hier geschied is.
Zulke dingen hangt men nu anders niet aan de klok. Thans echter was het zaak te constateren, dat Br. Wielenga van dit alles, reeds eer hij schrijven ging, kennis droeg.

Officiële Berichten

In de *Herant* van 10 Febr. wordt een opgave gedaan van de provincien, die weigerachtig zijn om te betalen den omslag voor de Generale kas ten behoeve van de emeriti predikanten, weduwen en wezen.
Ook Groningen wordt daar genoemd, doch ten onrechte.
Immers, de zaak staat aldus:
In het geheele land zijn bijna 100 emeritipredikanten en weduwen, die door de kerken moeten worden verzorgd. De kerken van Groningen hebben ter verzorging 4 emeriti predikanten en 10 weduwen, samen 14. Groningen

Inteeckenbiljet.

De ondergeteekende, zijnde abonnent op de *Herant*, verklaart in te teekenen op het werk van Dr. A. KUYPER, *De Gemeene Gratie, geschiedkundig, leerstellig en praktisch toege-* licht, in drie deelen octavo; voor den prijs van negen gulden.

- Hij wensch dit werk te ontvangen zoodra het gereed is, en verbindt zich vooraf den prijs aan het Bureel van *De Herant* te voldoen.
- Hij wensch dit werk te ontvangen in drie afzonderlijke toezendingen, elk van één deel, en verbindt zich daarvoor drie jaren lang, bij elk kwartaal, de abonnementsgelden met f 0.75 te verhoogen.

Hij is als abonnent ingeteekend: a. bij het Bureel van *De Herant*;

d. bij den Boekverkooper

e. bij den Brievengaaier te

NAAM EN VOORNAAM:

WOONPLAATS:

ADRES:

P.S. Men wordt verzocht van hetgeen achter de a of de b volgt, door te schrappen wat men niet wensch, en achter de c, d of e aan te geven in welk geval men verkeert.

staat op den generalen rooster op 14 pCt., dus kan van Groningen ten bate van andere provincien niets gevorderd worden.
De vraag zal nu wel worden gedaan: Van waar moet nu de aangevraagde f 8000 komen, als Groningen vrij is en Zuid-Holland blijkens 't bericht in de *Herant* van 10 Maart, evenmin verplicht is den omslag te betalen?
Hierop kan 't antwoord eerst dan worden gegeven, als de omslag geheel is herzien.
Dat de berekening der Deputaten voor de Generale kas geheel onjuist is, kan gemakkelijk aangetoond door de cijfers, aangegeven in de nos. van 10 Febr. en 10 Mr.
Had iedere provincie volgens den omslag zijn bedrag in de Generale kas gestort, dan zou van de geheele verzorging betaald zijn door Z.-Holl. ongeveer 27.5 pCt. (rooster 18 pCt.)
Groningen " 16 " " 14 "
Overijssel " 6 " " 8 "
Uit de inlichting, door de *Herant* gegeven, blijkt, dat de fout der Deputaten voor de Generale kas deze is, dat zij geen rekening hebben gehouden met het aantal en, pred. en weduwen, dat iedere provincie afzonderlijk te versorgen heeft, maar de aangevraagde sommen bij elkander hebben getrokken en volgens den generalen rooster eenvoudig over alle provincien hebben verdeeld.
M. UBBENS.
Penningm. Art. 13 D. K. voor de prov. Groningen.
Spijk. (Gr.) 12 Maart 1901.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Het College van Hoogleraren der Theol. School brengt ter kennis van de kerken, dat, na gehouden onderzoek, op 18 Maart j.l. tot candidaat in de theologie bevorderd is de student G. Veendendaal, wiens adres is te Leusden bij Amersfoort.

Namens het College voorn.,
P. BRESTERVELD, Secr.

Classis Dordrecht.

De Classis Dordrecht heeft in hare vergadering van 13 Febr. j.l. preparatoir geëxamineerd den candidaat J. Bakker en hem beroepbaar gesteld in de Geref. Kerken. Zijn adres is te Dordrecht.

Namens de Classis voornoemd,
H. G. DE JONGE, Actuaris.

Buitenland.

N.-Amerika. Eene rechtvaardiging van Prof. Dosker.
In de *Hofe* geeft Prof. Dosker rekenschap van de houding van dit orgaan gedurende de jongste presidentsverkiezing. De *Hofe* had gezegd, dat de zaak van de Boeren in Zuid-Afrika te heilig was om gebruikt te worden in den politieken strijd. Hierover door Dr. Scholten in de *Bazuin* ter verantwoording geroepen, antwoordt Prof. Dosker:
„Mogen wij Dr. Scholten herinneren dat Amerika van al de mogendheden allen interventie heeft aangeboden. Hoe zwak de zaak ook stond met dat aanbod, Amerika deed meer dan Nederland. Het land waar de vredes conferentie gehouden werd, onder de bepalingen waarvan al een interventie kon worden aangeboden, heeft niet gedaan wat Nederland deed. Maar er is meer. Er waren andere en grotere belangen dan die der Z.-Afrikaansche Republieken. Die stonden in deze verkiezing op het spel en die mocht Amerika niet opofferen aan wat secundair belang dan ook. Liet als wij de Boeren hebben, en God alleen weet hoe lief dat is, hebben wij Amerika toch nog liever.
Men verstaat in Nederland onze politiek niet.”
En dan betoogt Prof. Dosker nog, dat wanneer Me Kinley de Nederland geleiden had, de zaak van de Boeren daardoor niet zou gebaat zijn.
Dit willen en kunnen wij ook niet beoordeelen. Wel geven wij toe, dat wij in Nederland de politiek in Amerika niet verstaan. Wij begrijpen niet hoe onze broeders hunne Gereformeerde beginselen ten opzichte van de te volgen gedragslijn inzake de staatkunde, op non-actieve zetten. Wij verstaan ook niet dat de Gereformeerden in Amerika niet als één man de politiek van een Mac Kinley, thans tegenover Cuba gevolgd, tegenstaan. Wanneer dit geschiedde, zou het gemakkelijker vallen om bij de regering krachtig aan te dringen op interventie ten bate van de Zuid-Afrikaansche Republieken.
Dikwerf hebben wij met het oog op onze Vrije Universiteit met zekere jaloeusheid nagezien op de vrijgevigheid van schatrijke Amerikanen, die miljoenen kunnen geven voor de stichting en het onderhoud van instellingen van Hooger Onderwijs. Dat deze medaille eene keerzijde heeft, blijkt uit het volgende bericht, het welk wij in de *Hofe* vonden:
„In de geschiedenis van de Leland Stanford Universiteit in Californie, wordt weer openbaar hoe weinig begerlij het is wanneer een wetenschappelijke inrichting het creatuur is van een enkel mensch, die den gang der dingen naar eigen willekeur bestiert. De weduwe

van den stichter, Mrs. Leland Stanford, is thans de ongekroonde koningin der inrichting. Verleden November werd een der professoren, Dr. Ross, gedwongen zijn ontslag te nemen omdat zijne lessen over oeconomische vraagstukken Mrs. S. mishagden. Dr. Horton, professor in de geschiedenis, een der beste mannen, getuigde voor zijne klassen tegen dit onrecht. Toen Mrs. S. er van hoorde, eischte zij een apologie of ontslag. Dr. Horton koos terstond het laatste. Dit was 15 Jan. Den volgende dag echter volgden de ontslagen van Prof. Hudson, hoofd van het Engelsch departement, en van Prof. Little, hoofd van het Mathematisch departement. Geen van deze drie was ongewild, allen staan hoog aangeschreven om hunns werks wil. Zij bedankten als een getuigenis tegen een begaan onrecht. Tal van andere professoren dreigen mede hun ontslag te nemen. Dat moet ook. De studie is vrij en eene anders dan aan beginselen gebondene universitaire wetenschap is een doodgeboren kind. Zelfs in onze Gereformeerde kerken is altijd het beginsel der Vrije Studie verdedigd geworden. Hoeveel te meer in een inrichting, die beweert de wetenschap om haar zelfs wille te beoefenen. De vrije wetenschap kan en mag niet gebonden worden, zelfs niet door de luimen of vooroordelen van millionairs, wier vrijgevigheid haar beoefening mogelijk maakte. Zij is gebonden, volgens onze beschouwing der wetenschap, aan de beginselen, die het Woord Gods ons predikt. Zij moet God als Souverein hulden en erkennen, ook in haar eigen soevereinen kring. Voor een mensch, wiens adem in zijne neusgaten is, buigt zij de knie nooit. Doet zij het, dan wordt zij van koningin — slavinne, en haar eigen heerlijken naam onwaardig.
HENRY E. DOSKER.”

Nu zal wellicht Mevrouw Leland Stanford beweren, dat de leerlingen van Dr. Horton tegen het Woord Gods ingaan. Doch het gaat niet aan, dat eene enkele vrouw, zonder dat hooger beroep mogelijk is, daarover uitspraak doet. Voorts blijkt uit dit bericht, dat het professor Dosker niet recht duidelijk is, wat men onder „vrije studie” onder de Gereformeerden verstaat. „Vrije studie” betekent niet, dat men tot elk denkbaar resultaat in zijne studien komen mag, mits men slechts zich gebonden acht aan Gods Woord, maar betekent dat men er niet naar vraagt, waar iemand zijn kennis heeft opgedaan. Dit beginsel is door de Gereformeerde kerken aanvaard. Doch wij houden het er voor, dat dezelfde Gereformeerden, die dit beginsel wenschen gehandhaafd te zien, op de verwijdering van een hoogleraar in de Theologie zouden aandringen, als deze bijv. een tegenstander van den kinderdoop beek te zijn, ook al betrip zulk een hoogleraar, tot staving van zijn gevoelen, zich op het Woord van God.

— Een stem des volks.
Ons werd een exemplaar toegezonden van: *Ken Stem des Volks*, een weekblad dat te Grand Rapids in Michigan verschijnt. Wie de redactie van dit orgaan waarnemen, is ons onbekend, wel dat de schrijvers er naar streven om de dingen bij hun naam te noemen. Zoo trof ons het volgende, dat ondertekend is: „De Dominie.”
„Wij doen een heerlijk werk. Omrent zoo als Engeland. Neen, wij zijn zoo weerd nog niet. Hoort maar, dit komt van lieverlede. De gelgierigheid is de wortel van alle kwaad.
Wij belooften de Filippijnen hunne vrijheid, bij woorden onzer vertegenwoordigers, gelijk wel bewezen is. Wij maakten de wereld wijs, wij begeerden geen land. Wij gebruikten die Filippijners als onze bondgenooten, gezamenlijk dwongen wij den Spanjaard zich over te geven. Nu zijn de Filippijnen vrij? Vrij? Wat zou een sterfeling anders verwachten? Helas, wij keeren den rok: Onze bondgenooten moeten onze onderdanen worden. Geen medeburgers. Wij geven Spanje 20 miljoen dollars, voor wat zij niet meer berat, en lieten ons kwanswijs de Filippijnen verkoopen, en nu moeten wij het gekochte nog met geweld van wapenen nemen.
Wij vertreden onze eigene beginselen — wij veroordeelen, onze eigene revolutie oorlog, met den Filippijnen te doen wat Engeland ons deed: taxeren zonder representatie (belasting laten betalen, zonder het recht te hebben vertegenwoordigers te zenden naar het huis van afgevaardigden). Op den koop toe, krijgen wij weer slaven onder onze vlag: (Adres Zulu).
Wij willen ze Christianiseeren? Is dit waar? waarom niet hen dan niet doen als Cuba beoefend is, maken ze een vrij volk?
Neen, vrienden, neen, dit is niet het doel. Het kapitalisme wil oorlog, wil exploitatie voor het kapitaal, de postjesjagers weten bovenal, welke vette baantjes een koloniale politiek geeft. Getuige Engeland.
Maar vergeet we niet, dat dit soort kapitalisten en politici Engeland ten verdere brengen. En wat zal 't met ons worden?”
Het komt ons voor, dat al bevalt ons de toon van „de klomine” minder, de inhoud van zijn artikel den spijker op den kop slaat. Er wordt daarin althans een poging gedaan om de politiek van de bovengrijvende partij in N.-Amerika aan de Christelijke beginselen te toetsen. Minder staat het ons aan, dat bedoeld blaaf